

METODA KEMPERL

ZOISOVA PALAČA V LJUBLJANI

Slovenska matica in Pedagoška fakulteta,
2025, t. v., 239 str., 31 €

Metoda Kemperl

Znanstvena monografija pripoveduje o najmogočnejši zasebni palači v stari Ljubljani, o njenem nastanku in preobrazbah, o vrtovih in notranji opremi, pa tudi o njenih lastnikih in prebivalcih. Razloži genezo stavbe in prostora, na katerem stoji. Začne se v letu 1728,

ko se je na Breg priselil Michelangelo baron Zois, oče barona Žige Zoisa. Postal je najbogatejši Kranjec, njegov sin pa je zaslovel kot izjemen razsvetljenec, moder podjetnik, najbolj izobražen mineralog na Kranjskem in pomemben mecen, zaslužen za razvoj slovenske književne kulture. Njegova palača je postala središče slovenskega preporoda in prostor, kjer so se na poti skozi Ljubljano ustavljali pomembni popotniki. Zoisova palača je spremenila velik del Brega in dvojno obzidje ob sedanjí Zoisovi cesti, kjer so uredili vrtove. Ob palači je na Bregu pričela rasti veletrgovska četrt. Metoda Kemperl, umetnostna zgodovinarica in univerzitetna predavateljica, predstavlja Zoisovo palačo z zgodovinskimi dejstvi, arhivskimi viri in grafičnimi prikazi. Na enem mestu je zbrala in povezala vsa znana dejstva o stavbi, nova spoznanja pa prinaša predvsem s sistematičnim pregledom pomembnih lastnikov in stanovalcev od časa, ko so v palači živeli člani družine Zois in njihovi zaposleni (Žiga Zois je zaposloval kar 30 ljudi), do pomembnih lastnikov in stanovalcev komaj preteklega časa druge polovice 20. stoletja. Med njimi nazadnje predstavi industrialca Petra Kozino, arhitekta Vlasta Kopača in dramatika Ivana Mraka. > MAJA ČREPINŠEK